

*ХАНКО А. М., заступник голови Полтавської обласної ради,
магістрант
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка*

ОБ'ЄДНАНІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ ЯК НОВИЙ ІНСТИТУТ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Україна проголосила курс на децентралізацію державної влади шляхом надання більших повноважень і фінансових можливостей органам місцевого самоврядування. В його основу покладено принципи Європейської хартії місцевого самоврядування. Найбільш важливими з точки зору забезпечення справжньої децентралізації влади в Україні слід відзначити такі. Місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ в інтересах місцевого населення. Повноваження, якими наділяються органи місцевого самоврядування, мають бути повними і виключними. Принаймні частина фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування формується за рахунок місцевих податків та зборів [2]. Можна сказати, що було покладено початок розбудови реального місцевого самоврядування в Україні, яке має базуватися на засадах європейської політико-правової практики.

У контексті реалізації цього напрямку було ухвалено цілий ряд документів, які мали б запровадити механізми реального самоврядування. Це: Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади та План заходів щодо її реалізації, закони України «Про співробітництво територіальних громад», «Про засади державної регіональної політики». Було внесено зміни до Бюджетного та Податкового кодексів, які суттєво збільшили місцеві бюджети.

Окремо варто відзначити закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Він визначив одним із важливих шляхів реалізації політики децентралізації створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ) як принципово нового інституту в системі місцевого самоврядування. Їх суб'єктами є суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст [3]. Тобто, вони мали утворюватися шляхом об'єднання окремих територіальних громад в єдину спільноту. Це дозволило суттєво збільшити їхні зведені бюджети для вирішення насамперед соціальних питань. Вказаним законом передбачено специфіку формування бюджетів ОТГ. Їх фінансова підтримка з боку держави відбувається шляхом надання коштів у вигляді прямих субвенцій на формування відповідної інфраструктури [3]. Вже цей факт свідчить на користь об'єднання територіальних громад.

Зазначений закон дав змогу почати формувати спроможний базовий рівень місцевого самоврядування. Станом на початок квітня 2018 р. в Україні вже створено 728 ОТГ. До складу цих ОТГ увійшли 3378 колишніх місцевих рад. Зараз 6,3 млн. людей проживають в ОТГ. Такі темпи міжмуніципальної консолідації міжнародні експерти називають дуже високими. Закон також запровадив інститут старост в ОТГ, які представляють інтереси сільських мешканців в раді громади [1]. У Полтавській обл. на сьогодні вже створено 43 ОТГ, які об'єднали 150 місцевих рад, а це близько 30 % від загальної кількості існуючих рад області. Площа, охоплена громадами становить 7,5 тис. кв. км або 26,2 % від загальної площі області. Чисельність населення в ОТГ складає близько 0,3 млн. осіб або 20,7 % до загальної чисельності населення області [4].

Отже, об'єднані територіальні громади стали принципово новим складником системи місцевого самоврядування в Україні, який ще має довести життєздатність і переваги. Але, враховуючи явку виборців на виборах до 19 ОТГ на Полтавщині 29 жовтня та 24 грудня 2017 р. (45–60 %), можна говорити про суттєву зацікавленість громадськості в нових органах влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна політика, законодавчі напрацювання, проміжні результати першого етапу децентралізації влади в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua/about>.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19/page>.
4. Децентралізація та формування об'єднаних територіальних громад Полтавської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.adm-pl.gov.ua/page/decentralizaciya-ta-formuvannya-ob-iednanih-teritorialnih-gromad-poltavskoyi-oblasti>.